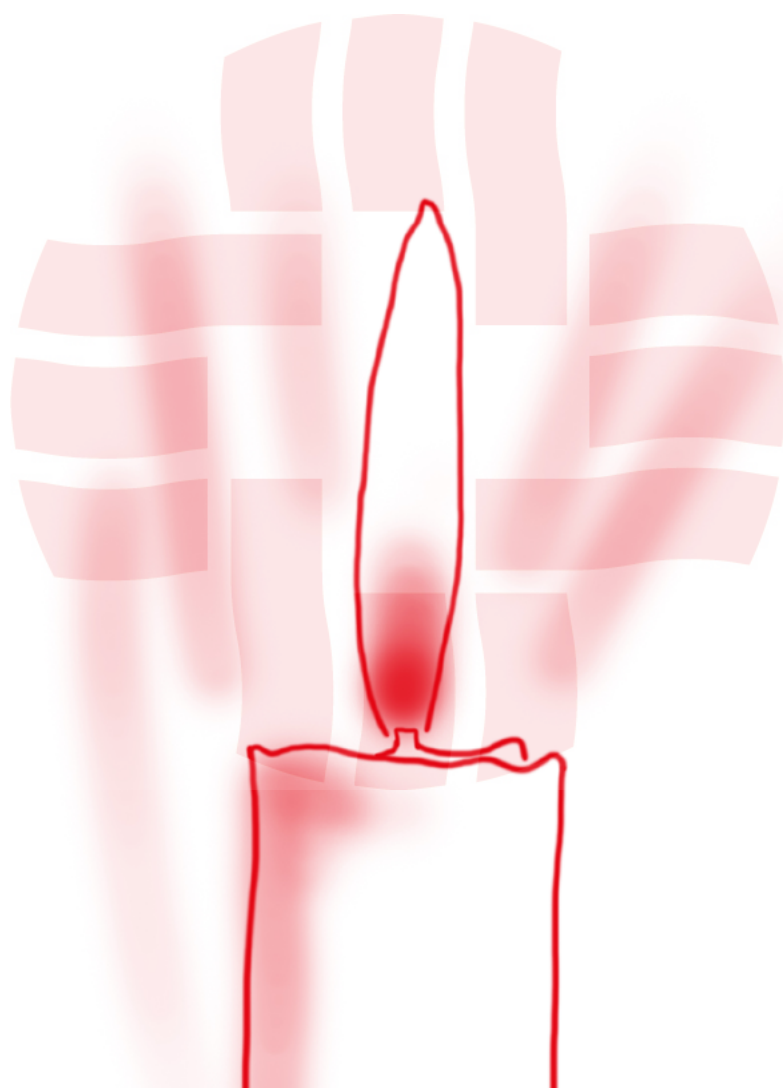

Inspiratie bij de liturgie

Inhoud

Homilie inspiratie voor de Advent en Kersttijd	4
Vorbeden voor de Advent en Kersttijd	6
Solidariteitskalender voor de Advent	8
Driekoningenactie	10
Homilie inspiratie voor de Vastentijd	12
Vorbeden voor de Vastentijd	15
Inspirerende verhalen	16
Homilie inspiratie voor Beloken Pasen (feest van de Barmhartigheid)	20
Kernboodschap van paus Franciscus n.a.v. de Werelddag van de Armen	22

Colofon

Brussel, november 2024

© Caritas Vlaanderen vzw

Liefdadigheidsstraat 39
1210 Brussel

www.caritasvlaanderen.be

Verantwoordelijke uitgever

Dominic Verhoeven

Beelden

© Caritas Vlaanderen

Intro

Met deze inspiratiebundel wil Caritas Vlaanderen parochiale en diaconale groepen en medewerkers ondersteunen in hun belangrijke rol binnen de gemeenschap.

Caritas Vlaanderen vervult mee de diaconale opdracht van de katholieke Kerk, in het bijzonder via haar operationele werking 'Caritas Hulpbetoon'. Deze werking richt zich op concrete hulpverlening aan mensen in kwetsbare situaties.

We ondersteunen daarbij ook lokale Caritas-afdelingen met materialen en inspiratie. Deze inspiratiebundel is één van de materialen die we ter beschikking stellen. De bundel biedt liturgische inspiratie en praktische ideeën om de boodschap van solidariteit, barmhartigheid en rechtvaardigheid in de parochies tot leven te brengen. Ze is een hulpmiddel om de kracht van het Evangelie te verbinden met de uitdagingen van vandaag en om gemeenschappen te inspireren tot daden van liefde en mededogen.

In de bundel vind je teksten voor homilieën, voorbeden, inspirerende verhalen, en suggesties voor acties en initiatieven. Deze materialen willen lokale Caritas-afdelingen en parochies ondersteunen in hun inzet voor de armen, de eenzamen en de gemarginaliseerden. Samen bouwen we aan een gemeenschap waarin niemand aan de rand blijft staan, en waarin de waarden van delen, geven en nabijheid centraal staan.

We hopen dat deze eerste bundel je mag inspireren in je werk en dat ze een steun mag zijn om de boodschap van Christus tastbaar te maken in jouw parochie en daarbuiten.

Homilie inspiratie voor de Advent en Kersttijd

Thema: De Kracht van Solidariteit en Gerechtigheid in de Kersttijd

De kersttijd biedt een unieke kans om in de liturgie te spreken over thema's als solidariteit, rechtvaardigheid en zorg voor de minstbedeelden in onze samenleving. De komst van Jezus, die zelf in armoede werd geboren, is een sterk symbool van Gods nabijheid bij de kwetsbaren en uitgestotenen. Deze inspiratiebundel helpt priesters en diakens om deze thema's te verweven in hun homilieën en de gemeenschap aan te moedigen om tijdens de feestdagen actie te ondernemen.

1. Eerste Zondag van de Advent: Hoop in Tijden van Onrecht

Lezingen: Jesaja 2, 1-5 | Romeinen 13, 11-14 | Matteüs 24, 37-44

Kernboodschap: De eerste zondag van de advent markeert het begin van een tijd van hoop en verwachting. Jesaja spreekt over een wereld waarin de volken hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen, een metafoor voor vrede en rechtvaardigheid. Tegelijkertijd roept Jezus ons op om waakzaam te zijn. Hoe kunnen wij als gelovigen in deze tijd van advent hoop brengen aan wie het moeilijk heeft?

Homilietips:

- Verbind de hoopvolle boodschap van Jesaja met de realiteit van mensen die in armoede leven.
- Moedig de gelovigen aan om actief te worden in hun parochie of gemeenschap en aandacht te hebben voor mensen in armoede, bijvoorbeeld door bij te dragen aan acties van Caritas Hulpbetoon.
- Suggestie voor een specifieke actie: Introduceer de adventskalender van solidariteit en moedig parochianen aan om dagelijks een kleine daad van hoop te stellen.

2. Tweede Zondag van de Advent: Gerechtigheid voor Allen

Lezingen: Jesaja 11, 1-10 | Romeinen 15, 4-9 | Matteüs 3, 1-12

Kernboodschap: Jesaja schildert een visioen van rechtvaardigheid waar de wolf en het lam samenwonen, een beeld van harmonie en vrede. Johannes de Doper roept ons op tot bekering en het omkeren van onrecht. Dit roept ons op om niet alleen te bidden voor een betere wereld, maar ook om er actief aan te werken.

Homilietips:

- Benadruk de oproep van Johannes tot bekering en hoe dit vertaald kan worden naar het werken aan sociale rechtvaardigheid.
- Verbind het thema gerechtigheid aan de missie van Caritas Vlaanderen om armoede en sociale uitsluiting te bestrijden.
- Roep de gemeenschap op om zich in te zetten voor structurele veranderingen die nodig zijn om onrecht uit de wereld te helpen. Concrete acties zoals het ondersteunen van lokale armoedeprojecten of vrijwilligerswerk kunnen als voorbeeld dienen.

3. Derde Zondag van de Advent: Vreugde in Dienen

Lezingen: Jesaja 35, 1-6a.10 | Jakobus 5, 7-10 | Matteüs 11, 2-11

Kernboodschap: De derde zondag van de advent is "Gaudete" zondag, een dag van vreugde. Maar echte vreugde komt wanneer we anderen dienen. Jesaja beschrijft een vreugdevolle bevrijding en genezing voor de armen en onderdrukten. Jezus bevestigt dat zijn komst goed nieuws is voor de armen. Hoe kunnen wij deze vreugde van bevrijding en hoop verspreiden?

Homilietips:

- Nodig de parochie uit om vreugde te vinden in het dienen van anderen, vooral de minstbedeelden. Leg de link tussen vreugde en solidariteit: echte vreugde komt voort uit het zorgen voor elkaar.
- Moedig parochianen aan om in deze tijd van vreugde te denken aan degenen die eenzaam zijn, armoede ervaren of lijden.
- Stel een lokale actie voor zoals het organiseren van een buurtmaaltijd voor mensen in nood of een inzamelactie voor kleding en voedsel.

4. Vierde Zondag van de Advent: Liefde als Actie

Lezingen: Jesaja 7, 10-14 | Matteüs 1, 18-24

Kernboodschap: De lezingen van deze zondag vertellen over de aankondiging van Jezus' geboorte. Gods liefde voor de wereld wordt concreet in de komst van zijn Zoon. Deze liefde is niet passief, maar een liefde die zich uit in actie en nabijheid, vooral voor hen die het moeilijk hebben.

Homilietips:

- Bespreek het thema van liefde die handelt: net zoals Jozef in vertrouwen en liefde handelt, worden wij opgeroepen om onze liefde voor God en de naaste in concrete daden om te zetten.
- Spreek over de betekenis van kerst als een tijd waarin we extra aandacht schenken aan wie het moeilijk heeft. Wat betekent het om in deze tijd van overvloed te denken aan degenen die in schaarste leven?
- Verwijs naar de solidariteitsinitiatieven van de parochie of Caritas Vlaanderen als een manier om liefde te laten zien aan hen die het hard nodig hebben.
- Roep de parochie op om deel te nemen aan kerstacties zoals het uitdelen van kerstpakketten, het bezoeken van mensen in eenzaamheid, of het ondersteunen van Caritas Vlaanderen.

5. Kerstmis: Christus in Armoede Geboren

Lezingen: Jesaja 9, 1-6 | Lucas 2, 1-14

Kernboodschap: Jezus wordt geboren in eenvoudige omstandigheden, als een teken van Gods solidariteit met de armen en uitgestotenen. Zijn komst brengt vreugde en vrede, maar roept ons ook op om aanwezig te zijn bij de minstbedeelden in onze samenleving.

Homilietips:

- Verbind de nederige geboorte van Jezus met de realiteit van velen die vandaag in armoede leven. Hoe kunnen wij, geïnspireerd door Jezus, aanwezig zijn bij hen die weinig hebben?
- Breng de boodschap van vrede en solidariteit naar voor en moedig parochianen aan om deze in hun dagelijks leven uit te dragen, door zorg en delen met wie in nood verkeert.
- Bied concrete voorbeelden van hoe de parochie kan bijdragen aan het werk van Caritas Vlaanderen, zoals door giften of vrijwilligerswerk tijdens de kersttijd.

Praktische Aanbevelingen voor Priesters

- Voorbede: Voeg gebeden toe voor mensen in armoede en uitsluiting, voor hen die geen vreugde kunnen vinden in deze kersttijd, en voor allen die werken aan sociale gerechtigheid.
- Actiepunten: Verbind de preek met concrete acties die parochianen kunnen nemen, zoals bijdragen aan inzamelingsacties of vrijwilligerswerk.
- Visuele ondersteuning: Zorg voor visuele elementen zoals kaarsen of afbeeldingen die het thema van licht en hoop voor de armen benadrukken.

Met deze homilie inspiratie kunnen priesters de advent en kersttijd benutten om hun gemeenschap op te roepen tot actie, mededogen en concrete solidariteit met de armen en kansarmen. Zo wordt de boodschap van Kerst niet alleen gevierd, maar ook geleefd.

Voorbeden voor de Advent en Kersttijd

1. Voorbede voor mensen in armoede

Voorganger: Laten we bidden voor al onze broeders en zusters die in armoede leven, voor wie dagelijks moeten strijden om te overleven. Dat zij de steun en zorg mogen ontvangen die zij nodig hebben om een waardig leven te leiden. Mogen wij als gemeenschap ons hart en onze handen openen om hen bij te staan.

Allen: Heer, onze God, wees nabij aan de armen.

2. Voorbede voor gerechtigheid en solidariteit

Voorganger: Laten we bidden dat wij als christelijke gemeenschap geroepen mogen blijven om gerechtigheid te bevorderen en solidariteit te tonen. Dat we ons inzetten om ongelijkheid en uitsluiting te bestrijden, en onze maatschappij bouwen op de waarden van liefde, delen en mededogen.

Allen: Heer, schenk ons de kracht om rechtvaardig te handelen.

3. Voorbede voor kwetsbare gezinnen

Voorganger: Laten we bidden voor gezinnen die het moeilijk hebben, die kampen met financiële zorgen, eenzaamheid of gebrokenheid. Dat zij steun en hoop vinden, en dat wij als gemeenschap hun lasten helpen dragen door daden van solidariteit en liefde.

Allen: Heer, bescherm en ondersteun alle gezinnen in nood.

4. Voorbede voor vluchtelingen en ontheemden

Voorganger: Laten we bidden voor alle mensen die hun thuis hebben moeten verlaten door oorlog, geweld of armoede. Dat zij een veilige plek mogen vinden waar zij in vrede kunnen leven, en dat wij ons hart en huis openen om hen welkom te heten in onze samenleving.

Allen: Heer, wees een toevlucht voor hen die ontheemd zijn.

5. Voorbede voor een rechtvaardige wereld

Voorganger: Laten we bidden voor een wereld waarin iedereen gelijke kansen heeft en niemand buitengesloten wordt. Dat overheden en beleidsmakers zich inzetten voor het beëindigen van armoede en sociale onrechtvaardigheid, en dat zij radicale keuzes durven maken voor het algemeen welzijn.

Allen: Heer, leid ons naar een wereld van recht en vrede.

6. Voorbede voor onze inzet tijdens de kersttijd

Voorganger: Laten we bidden dat deze kersttijd ons inspireert om niet alleen te geven, maar ook te delen met wie minder hebben. Dat wij geraakt worden door de nood van anderen en ons inzetten om licht te zijn in hun leven, in woord en daad.

Allen: Heer, maak ons instrumenten van uw liefde.

7. Voorbede voor de eenzamen en zieken

Voorganger: Laten we bidden voor allen die zich eenzaam voelen of die lijden onder ziekte, verdriet of verlies, vooral tijdens deze dagen van vreugde. Dat zij de nabijheid van Christus mogen ervaren en steun vinden in hun gemeenschap.

Allen: Heer, breng troost aan de eenzamen en zieken.

Solidariteitskalender voor de Advent

Doel: Elke dag van de advent biedt een kleine, betekenisvolle actie die parochianen kunnen ondernemen om hun solidariteit te tonen en kansarmen te ondersteunen. Deze acties kunnen individueel of als gezin worden uitgevoerd, en versterken het bewustzijn en de betrokkenheid rondom armoede en sociale uitsluiting.

Week 1: Licht van Hoop

1 december	Kaarsje aansteken: Steek een kaars aan en bid voor mensen die in armoede leven. Deel een foto van de brandende kaars op sociale media met een boodschap van hoop.
2 december	Donatie: Doneer een klein bedrag aan Caritas Hulpbetoon of een ander lokaal goed doel dat armoede bestrijdt.
3 december	Oud speelgoed doneren: Zoek in huis naar speelgoed dat niet meer gebruikt wordt en schenk het aan een opvangcentrum of organisatie voor kinderen in armoede.
4 december	Gebed van solidariteit: Neem een moment van stilte en bid voor solidariteit en rechtvaardigheid in de wereld.
5 december	Vrijwilligerswerk: Informeer bij je parochie of er vrijwilligerswerk nodig is in de buurt voor mensen in armoede, ouderen, mensen met een psychische kwetsbaarheid,
6 december	Sintcadeau: Koop een extra Sintcadeau en doneer het aan een lokaal initiatief dat zich richt op kinderen in armoede.
7 december	Lichtjes van hoop: Hang kerstlichtjes op in huis of buiten als symbool van hoop voor iedereen die het moeilijk heeft.

Week 2: Gelijkheid en Gerechtigheid

8 december	Samen delen: Nodig iemand uit voor een maaltijd die anders alleen zou zijn, of doneer voedsel aan een voedselbank.
9 december	Gesprek over armoede: Neem tijd om met familie of vrienden te praten over de impact van armoede en wat jullie samen kunnen doen.
10 december	Delen van warme kleren: Doneer warme winterkleding die je niet meer gebruikt aan een lokaal opvangcentrum.
11 december	Bewust kopen: Koop vandaag bewust een product dat lokale of duurzame initiatieven steunt.
12 december	Informatie verspreiden: Deel het artikel over armoede en sociale uitsluiting van Caritas Vlaanderen op je sociale media om bewustzijn te vergroten.

- 13 december Bloemenactie: Breng bloemen naar iemand in je buurt die het moeilijk heeft of eenzaam is.
- 14 december Kerstkaart versturen: Stuur een kerstkaart van Caritas Vlaanderen met een persoonlijke boodschap van hoop en steun naar iemand die dat nodig heeft.

Week 3: Vreugde en Solidariteit

- 15 december Vrijwilligersdag: Zet een dag opzij om als vrijwilliger te helpen bij een lokale voedselbank, gaarkeuken of opvangcentrum.
- 16 december Eerlijke cadeaus: Koop kerstcadeaus bij eerlijke handel (Fair Trade) winkels en steun zo een rechtvaardige economie.
- 17 december Solidariteitsactie: Organiseer met vrienden of familie een kleine geldinzamelactie voor een goed doel dat armoede bestrijdt, zoals Caritas Hulpbetoon.
- 18 december Samen eten: Organiseer een buurtdiner of parochiebijeenkomst waarin de opbrengst of ingezamelde goederen naar een goed doel (bv. Caritas Hulpbetoon) gaan.
- 19 december Winterwandeling: Maak een wandeling en denk na over hoe je als individu kunt bijdragen aan een rechtvaardigere wereld. Nodig anderen uit om mee te doen.
- 20 december Boodschap van hoop: Schrijf een bemoedigende boodschap op sociale media of stuur een positieve brief naar iemand in nood.
- 21 december Lokale steun: Koop vandaag lokaal om kleine ondernemers te steunen, vooral degenen die sociale projecten ondersteunen.

Week 4: Liefde en Samenhang

- 22 december Gezinsolidariteit: Neem vandaag tijd om als gezin samen te bespreken hoe jullie volgend jaar meer kunnen doen om mensen aan de rand van de samenleving te helpen.
- 23 december Tijd schenken: Breng tijd door met iemand die eenzaam is of hulp nodig heeft, zoals een oudere buur of iemand in een kwetsbare situatie.
- 24 december Kerstavond: Doneer het geld dat je normaal aan kerstversieringen zou uitgeven aan een goed doel (bv. Caritas Hulpbetoon), of maak een maaltijd klaar voor iemand in nood.

Met deze solidariteitskalender kunnen parochianen elke dag een kleine daad van liefde en steun tonen, en zo bijdragen aan een warmere en rechtvaardigere samenleving tijdens de kersttijd.

Driekoningenactie

Wat?

Geldinzamelingsactie voor het goede doel, georganiseerd binnen de lokale Caritassen, binnen de parochies en scholen.

Doel van de actie

In het kader van de feestelijke tijd van Epifanie willen we parochies aanmoedigen om de boodschap van de Drie Koningen te gebruiken om kinderen te betrekken bij een actie voor één of enkele lokale goede doelen en voor de werking van Caritas Hulpbetoon (de operationele werking van Caritas Vlaanderen, die zich richt op het bieden van hulp aan kwetsbare mensen in onze samenleving). De kinderen van de parochie worden uitgedaagd om geld in te zamelen, wat hen niet alleen bewust maakt van de noden in de samenleving, maar hen ook de waarde van geven en solidariteit leert.

Het verhaal van de Drie Koningen als inspiratie:

Lezing: Mattheüs 2:1-12

Kernboodschap: De Drie Koningen brachten geschenken van goud, wierook en mirre voor het pasgeboren kind Jezus, een daad van liefde en respect. Dit verhaal staat symbool voor het delen van rijkdom, het tonen van zorg voor anderen en het erkennen van het heilige in de ander. De kinderen van de parochie kunnen dit voorbeeld volgen door hun eigen middelen en energie in te zetten voor het goede doel, en zo leren dat het niet alleen gaat om materiële rijkdom, maar om het delen van wat we hebben.

De actie

■ Inzameling door de kinderen:

De kinderen gaan in de 2 weken vóór Epifanie rond om geld in te zamelen. Ze zingen daarbij één van de driekoningenliedjes en gaan van deur tot deur in de parochie. Dit biedt een laagdrempelige manier voor kinderen om zich in te zetten voor een goed doel.

■ Begeleiding en materialen:

Caritas Vlaanderen biedt ondersteuning door materialen te leveren die de kinderen helpen bij het organiseren van hun actie. Het gaat om posters, collectebussen en kroontjes.

■ Betrekken van de gemeenschap:

De actie kan niet alleen door de kinderen zelf worden gedragen. Het is waardevol om de gehele parochiegemeente erbij te betrekken. Denk bijvoorbeeld aan het plaatsen van een inzamelingsdoos in de kerk, of het informeren van ouders en parochianen over de actie. Op deze manier ontstaat er een collectieve beweging die de kinderen ondersteunt en de gemeenschap versterkt.

■ Afronding en presentatie:

Op de dag van Epifanie, bijvoorbeeld tijdens de viering op 6 januari, kan de opbrengst symbolisch worden gepresenteerd. Dit sluit mooi aan bij het thema van de Drie Koningen die hun geschenken brachten voor het kindje Jezus, en benadrukt de vreugde van geven. De kinderen kunnen dan trots hun bijdrage aan het goede doel presenteren.

Waarom deze actie belangrijk is

Deze actie biedt een prachtige gelegenheid om kinderen niet alleen te leren over solidariteit en het belang van geven, maar ook om hen actief te betrekken bij de werking van Caritas Vlaanderen. Het leert hen dat zij, ondanks hun jonge leeftijd, een verschil kunnen maken in de wereld om hen heen. Het is een praktische en betekenisvolle manier om de waarden van de kersttijd – geven, delen en zorgen voor de ander – tot leven te brengen.

Verdeelsleutel

De opbrengst van de collecte wordt volgens een vaste verdeelsleutel als volgt verdeeld:

- 70% van het ingezamelde geld gaat naar de goede doelen van de lokale Caritas
- 20% gaat naar het Crisisfonds van Caritas Hulpbetoon
- 10% zijn overheadkosten van de collecte

Ondersteuning door Caritas Vlaanderen

Caritas Vlaanderen biedt graag ondersteuning bij het organiseren van de actie. Dit kan in de vorm van communicatie, materialen en begeleiding bij de uitvoering van de inzamelingsactie. Neem contact met ons op om meer te weten te komen over hoe wij deze actie kunnen helpen faciliteren binnen uw parochie.

Wat biedt Caritas Vlaanderen aan?

- Collectebussen
- Kroontjes
- Flyers om carolers te vinden
- Posters
- Digitale promotiematerialen
- Platform waar alle informatie te vinden is.
- Digitaal doneerplatform
- Promotie via eigen en externe kanalen

Met deze actie sluiten we aan bij de bredere missie van Caritas Vlaanderen: hulp bieden aan mensen in kwetsbare situaties. Door samen te werken met de kinderen in de parochie kunnen we hen niet alleen leren over solidariteit, maar ook concrete steun bieden aan wie het nodig heeft. Zo brengen we de boodschap van de Drie Koningen in de praktijk: het delen van wat we hebben, het zorgen voor anderen en het bouwen aan een solidaire wereld.

Homilie inspiratie voor de Vastentijd

Titel: "Verandering begint bij ons: Delen, Vasten, Liefde in Actie"

De vastentijd is een tijd van inkeer, bezinning en solidariteit met de meest kwetsbaren in onze samenleving. Deze homilie inspiratiebundel voor de vastentijd helpt priesters om vanuit Bijbelse en sociale thema's hun parochianen te inspireren en aan te zetten tot actie. Deze bundel verbindt de spirituele praktijk van vasten met de opdracht om rechtvaardigheid en mededogen te bevorderen.

Thema's die aan bod komen:

- De Bijbelse wortels van vasten en barmhartigheid.
- Hoe vasten en gebed verbonden zijn met rechtvaardigheid.
- De christelijke roeping om solidair te zijn met de armen.

1. Eerste zondag van de vasten: Verleiding en Bekering

Lezing: Matteüs 4,1-11

Thema: Overwinnen van verleiding en kiezen voor het goede.

Kernboodschap: Jezus wordt in de woestijn op de proef gesteld door de duivel. Hij weerstaat de verleidingen en toont zijn toewijding aan God en zijn missie. Net zoals Jezus staan wij dagelijks voor keuzes. De vastentijd nodigt ons uit om weerstand te bieden aan egoïsme en onverschilligheid, en te kiezen voor gerechtigheid en liefdevolle zorg voor anderen, vooral voor hen die in armoede leven.

Homilietips:

- Roep op tot bekering: we kunnen onze levensstijl veranderen en bijdragen aan een rechtvaardigere wereld.
- Verwijs naar sociale structuren die armoede in stand houden en hoe wij die kunnen doorbreken door onze keuzes.
- Spoor parochianen aan om een klein offer te brengen (bijv. afzien van luxe) en de besparingen te doneren aan een goed doel, zoals Caritas Hulpbetoon, de operationele werking van Caritas Vlaanderen.

2. Tweede zondag van de vasten: De Gedaanteverandering

Lezing: Matteüs 17,1-9

Thema: Transformatie van binnen en buiten.

Kernboodschap: Jezus verandert van uiterlijk op de berg en wordt door God bevestigd als zijn Zoon. De gedaanteverandering van Jezus inspireert ons tot persoonlijke en maatschappelijke verandering. Zoals Jezus werd verheerlijkt op de berg, zo zijn wij geroepen om onze wereld te verlichten met daden van gerechtigheid en solidariteit.

Homilietips:

- Leg de nadruk op het feit dat verandering in het hart begint, maar zichtbaar wordt door daden van liefde.
- Verwijs naar hoe wij onze samenleving kunnen transformeren door in actie te komen tegen armoede en uitsluiting.
- Suggestie: Organiseer een sobere maaltijd in de parochie en schenk de opbrengst aan kwetsbare groepen of bijvoorbeeld lokale initiatieven gesteund door Caritas Hulpbe-
toon, de operationele poot van Caritas Vlaanderen.

3. Derde zondag van de vasten: De Samaritaanse Vrouw

Lezing: Johannes 4,5-42

Thema: Ontmoeting en compassie.

Kernboodschap: Jezus ontmoet de Samaritaanse vrouw en schenkt haar het water dat eeuwig leven geeft. Deze ontmoeting staat symbool voor de ontmoeting met de ander, vooral met hen die door de maatschappij worden buitengesloten. Wij worden uitgenodigd om net als Jezus de ander tegemoet te treden met liefde en mededogen.

Homilietips:

- Bespreek het belang van openheid voor mensen die in armoede of uitsluiting leven.
- Roep op tot daden van compassie en concrete solidariteit met kwetsbaren.
- Moedig parochianen aan om zich in te zetten als vrijwilliger in de lokale Caritas, of bijvoorbeeld bij een lokale voedselbank.

4. Vierde zondag van de vasten: De Blinde Man

Lezing: Johannes 9,1-41

Thema: Het openen van onze ogen voor onrecht.

Kernboodschap: Jezus geeft een blinde man zijn zicht terug, waardoor hij de wereld op een nieuwe manier kan zien. Dit verhaal moedigt ons aan om onze ogen te openen voor onrecht en armoede om ons heen, en er actief tegen op te treden. Wij mogen niet blind blijven voor de noden van mensen in een kwetsbare situatie, maar moeten actief meewerken aan hun bevrijding.

Homilietips:

- Benadruk de oproep om onrecht en armoede te zien, te erkennen en ertegen te handelen.
- Verbind dit met het christelijke ideaal van gerechtigheid en hoe wij ons inzetten om het leven van anderen te verbeteren.
- Stimuleer parochianen om deel te nemen aan een inzamelactie voor mensen in armoede.

5. Vijfde zondag van de vasten: Lazarus en de Dood

Lezing: Johannes 11,1-45

Thema: Nieuw Leven en Hoop.

Kernboodschap: De opwekking van Lazarus symboliseert de hoop op nieuw leven. Ook in situaties van armoede en wanhoop kunnen wij door onze inzet een bron van hoop zijn voor anderen. Vasten biedt ons de kans om levensreddende liefde te tonen aan hen die in de schaduw van de dood leven, zoals vluchtelingen en mensen in extreme armoede.

Homilietips:

- Geloof in de mogelijkheid van nieuw leven, zelfs in de meest uitzichtloze situaties.
- Hoe wij instrumenten kunnen zijn van hoop en verlossing voor anderen.
- Organiseer een collecte voor mensen in een crisissituatie, bijvoorbeeld voor het Crisisfonds van Caritas Hulpbetoon.

6. Goede Week: De Passie van Christus (Mt 26,14-27,66)

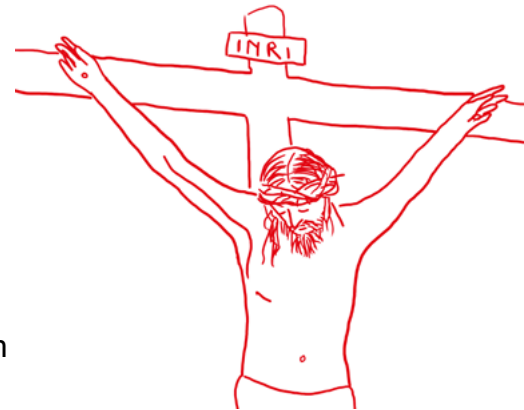
Lezing: Matteüs 26,14-27,66

Thema: Lijden, Solidariteit en Offer.

Kernboodschap: Het lijden en de dood van Jezus herinnert ons aan de waarde van opoffering en solidariteit met wie lijden. Tijdens de vastentijd worden wij uitgenodigd om in navolging van Jezus ons leven in dienst te stellen van de ander, vooral van hen die gebukt gaan onder armoede en onrecht.

Homilietips:

- Verbind het lijden van Jezus met het lijden van mensen in armoede en sociale uitsluiting.
- Nodig parochianen uit om hun vasten en gebed te wijden aan hen die het moeilijk hebben, en concrete stappen te ondernemen om anderen te ondersteunen.
- Reflecteer op de bijdrage die de parochiegemeenschap heeft geleverd aan mensen in een kwetsbare situatie.

Andere relevante Bijbelverhalen voor de Vastentijd:

- Jesaja 58,6-7: "Is dit niet het vasten dat Ik verkies? Het losmaken van onrechtvaardige boeien, het bevrijden van onderdrukten... Delen van je brood met de hongerigen en onderdak bieden aan daklozen."
Thema: Echte vasten gaat niet alleen over onthouding, maar over daden van rechtvaardigheid en zorg voor de armen.

- Matteüs 25,31-46: De scheiding van de schapen en de bokken. "Wat je voor de minste van mijn broeders hebt gedaan, heb je voor mij gedaan."
Thema: Jezus identificeert zich met de armen en lijdenden, en nodigt ons uit om hen te dienen als we Hem willen dienen.
- Lucas 10,25-37: De barmhartige Samaritaan.
Thema: Liefde voor de naaste gaat verder dan sociale of religieuze grenzen. We worden geroepen om anderen te helpen, ongeacht hun achtergrond of situatie.

Bijlagen

- **Voorbeden voor de Vastentijd:** Speciaal geformuleerde voorbeden die aansluiten bij het thema van armoedebestrijding, gerechtigheid en solidariteit.
- **Inspirerende Verhalen:** Getuigenissen van mensen die zijn geholpen door Caritas Vlaanderen, met aandacht voor hoe parochianen het verschil kunnen maken in hun eigen gemeenschap en wereldwijd.

Deze homilie inspiratiebundel biedt priesters concrete tools en spirituele inspiratie om parochianen tijdens de vastentijd te begeleiden in hun bezinning en inzet voor een rechtvaardigere wereld. Het doel is om de spirituele praktijk van vasten te verbinden met actieve solidariteit, zodat de vastentijd niet alleen een tijd van persoonlijke inkeer is, maar ook van maatschappelijke verandering.

Voorbeden voor de Vastentijd

1. Voorbede voor de Kerk en haar roeping tot gerechtigheid

Voorganger: Bidden wij voor de Kerk wereldwijd, dat zij altijd een baken mag zijn van gerechtigheid en solidariteit met mensen aan de rand van de samenleving. Moge zij, door haar woorden en daden, een bron van hoop zijn voor hen die lijden onder armoede en onrecht.

Allen: Laat ons bidden.

2. Voorbede voor politieke leiders en beleidsmakers

Voorganger: Bidden wij voor alle leiders en beleidsmakers, dat zij de moed en wijsheid ontvangen om de structuren van armoede en uitsluiting te doorbreken. Moge hun keuzes gericht zijn op het bevorderen van waardigheid, gelijkheid en rechtvaardigheid voor iedereen.

Allen: Laat ons bidden.

3. Voorbede voor de armen en gemarginaliseerden

Voorganger: Bidden wij voor allen die in armoede leven, voor hen die honger lijden, geen dak boven hun hoofd hebben of in sociaal isolement verkeren. Dat zij de steun, warmte en kansen mogen ontvangen om een menswaardig bestaan op te bouwen.

Allen: Laat ons bidden.

4. Voorbede voor de gemeenschap van gelovigen

Voorganger: Bidden wij voor onszelf, de gelovige gemeenschap, dat wij in deze vastentijd de ogen openen voor de noden van onze naasten. Dat wij ons hart en onze handen uitstrekken naar hen die hulp nodig hebben, en ons laten inspireren door Jezus' voorbeeld van mededogen en dienstbaarheid.

Allen: Laat ons bidden.

5. Voorbede voor alle vrijwilligers en hulpverleners

Voorganger: Bidden wij voor hen die zich inzetten in de strijd tegen armoede, voor vrijwilligers, medewerkers van Caritas en andere hulporganisaties. Dat zij kracht en volharding vinden in hun werk, en dat hun inzet rijke vruchten mag dragen voor hen die ze bijstaan.

Allen: Laat ons bidden.

6. Voorbede voor vrede en rechtvaardigheid in de wereld

Voorganger: Bidden wij voor vrede en gerechtigheid in de wereld, dat de oorzaken van armoede, conflict en ongelijkheid mogen worden aangepakt. Moge Gods liefde de harten van mensen raken en ons aanzetten om te werken aan een wereld waarin iedereen in waardigheid kan leven.

Allen: Laat ons bidden.

7. Voorbede voor onze persoonlijke bekering

Voorganger: Bidden wij dat de vastentijd ons mag aanzetten tot innerlijke bekering. Dat wij de waarden van het Evangelie mogen beleven in ons dagelijks leven, en bijdragen aan een samenleving waarin liefde en rechtvaardigheid centraal staan.

Allen: Laat ons bidden.

Deze voorbeden kunnen tijdens de zondagsvieringen in de vastentijd worden gebruikt om de gemeenschap bewust te maken van de noodzaak van solidariteit en actie, in lijn met de boodschap van de vastentijd. Ze nodigen uit tot reflectie, maar ook tot concrete daden van naastenliefde en gerechtigheid.

Inspirerende verhalen

Caritas Vlaanderen heeft een operationele werking 'Caritas Hulpbetoon' die per bisdom beschikt over een Crisisfonds. We zijn er voor mensen die zich bevinden in een dringende noodsituatie, waarbij alle andere mogelijke hulpbronnen uitgeput zijn (OCMW, RIZIV, ...). We helpen mensen met een eenmalige financiële bijdrage met het betalen van primaire levensbehoeften. We krijgen aanvragen als een bril of een rolstoel, een kamp voor de kinderen om de zorgen even te vergeten, een bijdrage voor kledij of schoolspullen, een huurwaarborg. We geven de mensen juist het duwtje dat ze nodig hebben om weer door te gaan.

Een aanvraag tot steun aan een individu kan alleen op verzoek van een erkende en professionele sociale dienst of instelling. Achter elke aanvraag zit een verhaal.

De Kracht van Onderwijs

Vandaag delen we het verhaal van Femke*, de oudste dochter uit een kwetsbaar gezin van een alleenstaande moeder met 4 kinderen. Door de problemen thuis heeft Femke enkele jaren in een leefgroep doorgebracht, maar moet ze, nu ze volwassen is, op eigen benen staan. Ondanks de uitdagingen heeft ze besloten haar vorming in het volwassenenonderwijs te herstarten om haar toekomst te verbeteren. Maar door onbetaalde cursuskosten dreigde ze die kans te verliezen. Dankzij de steun van het Crisisfonds van Caritas Hulpbetoon kon ze haar opleiding hervatten.

Dit herinnert ons eraan hoe belangrijk het is om mensen in onze gemeenschap de kans te geven zich te ontplooiën. Onderwijs is een krachtig middel om armoede te doorbreken. Hoe kunnen wij helpen? Misschien kunnen wij een jongere in onze omgeving steunen, aanmoedigen, of zelfs financieel een handje toesteken wanneer dat nodig is.

Een Tweede Kans

Chris*, een gedetineerde, kreeg te horen dat hij zijn schuld moest afbetalen om in aanmerking te komen voor beperkte detentie, wat hem zou toestaan overdag te gaan werken. Zonder deze kans zou hij moeilijk zijn leven opnieuw kunnen opbouwen. Dankzij de steun van het Crisisfonds van Caritas Hulpbetoon werd zijn schuld betaald en mag hij nu overdag werken.

Dit verhaal herinnert ons eraan dat iedereen recht heeft op een tweede kans. Hoe kunnen wij in onze gemeenschap die tweede kansen ondersteunen? Misschien door mensen te helpen die worstelen om terug op de been te komen, zoals ex-gedetineerden of mensen met schulden.

Uit de Schaduw van Schuld

Oona*, een jonge vrouw, werd door haar ex-vriend Carlos* op straat gezet. Carlos had zijn uitgaven op naam van Oona gedaan en nu bleef zij achter met een grote schuldenlast. Ze stond er helemaal alleen voor. Dankzij hulp van het Crisisfonds van Caritas Hulpbetoon kon ze haar schulden aflossen en kreeg ze de kans om opnieuw bij haar moeder in te trekken.

Hoeveel mensen in onze omgeving dragen een last die ze alleen niet kunnen dragen? Misschien kunnen wij, door een luisterend oor te bieden of door praktische hulp, iemand in nood weer hoop geven.

Ondersteuning voor de Jongeren

Jonge mensen zoals Cindy*, die al op jonge leeftijd zorg dragen voor hun familie, hebben vaak extra ondersteuning nodig. Dit negentienjarig meisje groeide op bij haar oma, waar ze al snel instond voor het huishouden, de administratie en de zorg voor de oma. Ze combineerde haar eerste jaar aan de hogeschool met werken, maar haar dokter moedigde haar aan zich te focussen op de studie, omdat haar mentaal welzijn eronder leed. Ze krijgt nu wel een leefloon samenwonende, maar kan daarmee met moeite in haar basisbehoeften

voorzien. Ze wil zelfstandig wonen op een studentenkamer en een diepvries zou haar helpen om goedkoper te koken. Bovendien zou een stofzuiger helpen om haar studentenkamer netjes te houden. Dankzij de hulp van het Crisisfonds van Caritas Hulpbetoon kon ze een diepvriezer en stofzuiger aanschaffen, zodat ze goedkoper kan koken en haar leven beter kan organiseren.

Dit laat zien hoe praktische hulp echt een verschil kan maken. In onze gemeenschap zijn er zeker jongeren die het moeilijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. Laten we stilstaan bij hoe we hen kunnen steunen, door ze te bemoedigen of door hen te helpen met kleine, maar essentiële middelen.

Samenbrengen van Gezinnen

Mateo*, Italiaan van origine, was naar België verhuisd, omdat hij hier werk met een beter loon hoopte te vinden. Mateo sprak ondertussen goed Nederlands en had zicht op een job. Zijn vrouw, Carina* verbleef nog in Italië en was te vroeg bevallen van hun kindje dat nu al meer dan een maand in het ziekenhuis verbleef. De oudste zoon van 4 jaar, had een beperking en had nog onderzoeken en zorg nodig. Maar met ongeduld keek Mateo uit naar de hereniging met zijn gezin. Door de extra onverwachte kosten had Mateo echter zijn huishuur de laatste drie maanden maar gedeeltelijk betaald en de huisbaas dreigde met uithuiszetting. Het Crisisfonds van Caritas Hulpbetoon hielp Mateo zijn huurachterstand te betalen, zodat hij samen met zijn gezin een nieuwe start kan maken.

We worden herinnerd aan de vele gezinnen wereldwijd die door financiële moeilijkheden uit elkaar worden gedreven. Als parochiegemeenschap kunnen we manieren zoeken om migrantenfamilies te ondersteunen, door bijvoorbeeld betrokken te zijn bij lokale opvanginitiatieven.

Warmte in de Winter

Janne* is een alleenstaande moeder met vijf kinderen. Haar huis was door een brand gedeeltelijk verwoest en het bedrijf dat ze voor de renovatie had ingeschakeld, bleek malafide, voerde de werken niet uit en liet zich failliet verklaren. De aanvraag kwam net voor de winter en het gezin dreigde letterlijk in de kou te komen te staan, want zat zonder verwarming. Het Crisisfonds van Caritas Hulpbetoon zorgde voor verwarmingstoestellen, zodat haar gezin toch warmte kon vinden.

Hoeveel gezinnen in onze eigen omgeving hebben het moeilijk tijdens de winter? Misschien kunnen we ons inzetten voor initiatieven die hen helpen met voedsel, kleding of zelfs verwarming.

Een Fiets voor Kaat

Kaat besloot haar partner te verlaten en stond er alleen voor met twee kinderen. Haar fiets, haar enige vervoermiddel, ging stuk. Met steun van het Crisisfonds van Caritas Hulpbetoon kon ze een nieuwe fiets aanschaffen, wat haar dagelijkse leven met haar kinderen enorm verlichtte.

Dit eenvoudige voorbeeld toont hoe praktische steun het verschil kan maken. Hoeveel ouders in onze buurt hebben moeite om rond te komen? Misschien kunnen we in onze paro-

chie een inzamelactie organiseren voor allerlei noodzakelijke spullen.

Moeder en Dochter Verenigd

Emma* is een alleenstaande moeder van de vijfjarige Jana*. Dit meisje is door de jeugdrechter bij een pleeggezin geplaatst. Tweewekelijks mag Emma haar dochtertje een bezoek brengen. Maar doordat de pleegouders zo ver wonen, is het voor Emma met haar lage inkomen moeilijk om de treintickets te voorzien. Het Crisisfonds van Caritas Hulpbetoon zorgde voor de reiskosten, zodat Emma het contact met haar dochter kon behouden.

Dit verhaal herinnert ons eraan dat familiebanden essentieel zijn, vooral voor kwetsbare gezinnen. Misschien kunnen we steun bieden aan een alleenstaande ouder in onze eigen omgeving, door tijd of middelen te delen.

Terug naar Een Gezond Huis

Tom* heeft 7 maanden geleden een matras gekregen van een hulporganisatie. Deze matras was jammer genoeg geïnfecteerd met bedwantsen. Tom is na maanden van schaamte hulp komen vragen. Hij zit in een collectieve schuldregeling en ontvangt 400 euro leefgeld per maand. Hij kon zelf niet instaan voor de kosten die dit probleem teweegbrengt. Hij sliep dan maar met een pyjama die hij aan zijn enkels en polsen afplakte. Zo probeerde hij (nutteloos) de beten te beperken. Omdat hij zo fysiek en mentaal aan de situatie leed, werd hij al opgenomen door het ziekenhuis. Het Crisisfonds van Caritas Hulpbetoon zorgde voor de verwijdering van de bedwantsen en een nieuw bed.

Dit verhaal laat zien hoe gezondheidsproblemen door armoede verergerd kunnen worden. Laten we ons inzetten om de gezondheid en het welzijn van onze naasten te ondersteunen, vooral diegenen die leven in armoede.

Een Veilige Start voor een Gezin

Een koppel in een slechte financiële situatie heeft hun peuter moeten afstaan aan een CKG (Centrum Kinderzorg en Gezinondersteuning). Net nu het kindje is teruggekeerd bij het gezin, raken ze besmet met scabiës (schurft). Het Crisisfonds betaalt de behandeling en het wassen van de kledij en het bedlinnen in een wassalon, want het gezin heeft geen eigen was machine. Op die manier moet het gezin geen nieuwe schulden aangaan, kunnen ze de behandeling correct doorlopen en kan het kindje na de behandeling opnieuw naar het kinderdagverblijf.

Hoe kunnen we gezinnen in moeilijke situaties helpen? Door hen de steun en middelen te geven die ze nodig hebben om hun leven weer op de rails te krijgen.

Elke getuigenis herinnert ons aan de kracht van kleine gebaren van liefde en solidariteit. Als parochianen kunnen we bijdragen door onze tijd, middelen en aandacht te geven aan initiatieven in onze gemeenschap en wereldwijd die armoede en uitsluiting bestrijden. Laten we elkaar inspireren en ondersteunen, zoals Jezus ons heeft voorgedaan.

* Fictieve naam, om anonimiteit te waarborgen

Homilie inspiratie voor Beloken Pasen (feest van de barmhartigheid)

Lezing: Matteüs 25, 31-46.

Kernboodschap: Jezus benadrukt dat liefde en zorg voor anderen, vooral de kwetsbaren, gelijkstaan aan liefde en zorg voor Hem. Het vers roept op tot actieve barmhartigheid: het voeden van hongerigen, het laven van dorstigen, en het gastvrij ontvangen van vreemdelingen. Het maakt duidelijk dat geloof niet alleen bestaat uit woorden, maar uit concrete daden van medemenselijkheid. Jezus identificeert zich met hen die in nood verkeren en stelt dat ons gedrag tegenover hen direct weerspiegelt hoe wij met Hem omgaan. De tekst daagt gelovigen uit om betrokken, liefdevol en solidair te zijn, en te leven volgens de waarden van het Koninkrijk van God.

Homilietips:

De klassieke werken van barmhartigheid (Mt 25) zijn hernieuwd met aandacht voor hedendaagse noden. Ze roepen ons op tot compassie en solidariteit in een complexe wereld.

■ *Zeg: je hoort erbij*

Veel mensen voelen zich buitengesloten: werklozen, vluchtelingen, mensen met een psychisch probleem, ... Laat hen weten: "Je bent geen buitenstaander, je hoort erbij." Dit is een krachtig teken van barmhartigheid, ook binnen onze parochie.

■ *Luister naar de ander*

In een tijd van haast en drukte smeken mensen vaak om tijd en aandacht: "Luister naar mij!" In de drukte van ons leven en door bezuinigingen in zorg en sociale diensten is tijd om echt te luisteren schaars geworden. Toch is luisteren, met volle aandacht, een essentieel werk van barmhartigheid. In een tijdperk van geavanceerde technologie en communicatie blijft de simpele daad van luisteren onvervangbaar.

■ *Spreek goed over anderen*

Waardering en respect voor anderen lijken vaak verloren te gaan in een wereld waar kritiek en negativiteit de boventoon voeren. Dit werk van barmhartigheid nodigt uit om bewust het goede in anderen te zien en te benoemen. Natuurlijk kan kritiek nodig zijn, maar fundamentele welwillendheid en respect voor anderen moeten altijd vooropstaan.

■ *Ga een stuk met iemand mee*

Soms is meer nodig dan advies. Veel mensen hebben begeleiding nodig om de eerste stappen te zetten, tot ze zelf de kracht vinden om verder te gaan. Dit geldt niet alleen voor sociale hulp, maar ook voor mensen met vragen over geloof en zingeving. Dit werk van barmhartigheid laat zien: "Je bent niet alleen, ik ga met je mee."

■ *Deel wat je hebt*

Volmaakte rechtvaardigheid zal er nooit zijn, en daarom blijft delen essentieel. Of het nu gaat om materiële middelen, tijd, kansen of aandacht, delen verlicht het leven van anderen. Een gedeeld verdriet wordt lichter, en gedeelde vreugde vermenigvuldigt zich.

■ **Breng een bezoek**

Een bezoek aan huis brengt mensen samen. Het is een teken van nabijheid en haalt de ander op uit zijn vertrouwde omgeving. Bezoekcultuur binnen parochies is een waardevolle traditie die niet verloren mag gaan. Ook buiten onze gemeenschap kunnen bezoeken een brug slaan naar anderen, want in Gods ogen hoort iedereen erbij.

■ **Bid voor de ander**

Gebed verbindt ons met anderen en met God. Door voor anderen te bidden, zien we hen met nieuwe ogen en raken we meer verbonden met hun leven. Zelfs niet-gelovigen waarderen het als er voor hen gebeden wordt. Gebed kan een krachtig middel zijn, vooral in situaties van spanning of waar woorden tekortschieten. Zeg tegen je kind, je kleinkind, of een vriend: "Ik bid voor jou." Het is een krachtig teken van hoop en liefde.

Deze werken van barmhartigheid roepen ons op om met een open hart en met daden van liefde en solidariteit naar elkaar om te zien. Zo brengen we Gods barmhartigheid tastbaar in de wereld.

Werelddag van de Armen

(één na laatste zondag van het kerkelijk jaar)

Paus Franciscus herinnert ons op de Werelddag van de Armen aan de roeping van de Kerk: dichtbij de armen staan, hen zien en liefhebben zoals Jezus dat deed. Hij roept ons op om solidariteit niet als een optie, maar als een kern van ons geloof te omarmen.

Caritas Vlaanderen vertaalt deze oproep in concreet handelen. Door samen te werken met parochies, vrijwilligers en lokale gemeenschappen, biedt Caritas hulp aan wie het moeilijk heeft, maar ook een stem aan zij die vaak ongehoord blijven. Denk bijvoorbeeld aan initiatieven rond armoedebestrijding, opvang van dak- en thuislozen en ondersteuning van vluchtelingen.

Wij nodigen u uit om de boodschap van paus Franciscus in uw pastorale werk te integreren en Caritas Vlaanderen te ondersteunen in haar missie. Samen kunnen we bouwen aan een Kerk die nabij en rechtvaardig is. Laat ons met woorden én daden het verschil maken, zoals de paus ons vraagt.

Wil je meer weten over hoe je jouw gemeenschap kunt mobiliseren of samenwerken met Caritas Vlaanderen? Neem gerust contact op of ontdek onze projecten op www.caritas-vlaanderen.be.

Zo kunnen we samen gestalte geven aan het evangelie van barmhartigheid.

Kernboodschap Werelddag van de Armen van 17 november 2024

<https://www.vatican.va/content/francesco/fr/messages/poveri/documents/20240613-messaggio-viii-giornatamondiale-poveri-2024.html>

Het gebed van de armen stijgt op naar God, vooral in dit jaar dat gewijd is aan gebed ter voorbereiding op het Jubileum van 2025. Laten we het gebed van de armen omarmen en hun verhalen leren kennen om hen te steunen in hun lijden.

Het boek Sirach, geschreven door Ben Sira, behandelt belangrijke thema's zoals de relatie tussen de mens en God. Ben Sira benadrukt dat de armen een bijzondere plaats in het hart van God hebben en dat Hij ongeduldig is om hen te helpen.

Hij deelt zijn persoonlijke ervaring met gebed, waarin hij wijsheid zoekt. Ben Sira leert ons dat de armen een bevoorrechte positie innemen bij God, die hen nooit vergeet.

De boodschap herinnert ons eraan dat niemand exclusief is voor Gods zorg; we zijn allemaal afhankelijk van Hem. Ware rijkdom komt voort uit nederigheid en het erkennen van onze eigen behoeftigheid.

De Werelddag van de Armen is een kans voor elke gemeenschap om naar de armen te luisteren en hen te helpen. De geestelijke aandacht voor hun noden is cruciaal.

We worden aangespoord om de armen te benaderen met een nederig hart en om met hen te bidden. Dit vraagt om nederigheid en vertrouwen in Gods barmhartigheid.

Moeder Teresa en Benedictus Joseph Labre zijn voorbeelden van mensen die zich aan de armen hebben gegeven. Hun leven toont aan dat gebed en naastenliefde hand in hand gaan.

Laten we kleine gebaren van liefde koesteren en ons inzetten voor vrede, vooral in een wereld die vaak door geweld wordt gekenmerkt.

We worden geroepen om vrienden van de armen te zijn, net als Jezus. Mag Maria, de Maagd van de armen, ons ondersteunen in deze missie.

